

vestlandsindeks

KVARTALSVIS FORVENTNINGSINDEKS FOR VESTLANDSK NÆRINGS LIV

Vestlandsbedriftene er i gang med grønn omstilling

- God aktivitet i økonomien på Vestlandet, men fallende forventninger
- Nær halvparten av vestlandsbedriftene ser det grønne skiftet som en mulighet

Fakta om Vestlandsindeks

Vestlandsindeksen er en kvartalsvis temperaturmåler for næringslivet på Vestlandet utarbeidet av Sparebanken Vest i samarbeid med Respons Analyse, og ble første gang presentert februar 2012. Dette er den 32. utgaven av Vestlandsindeksen, og undersøkelsen ble gjennomført blant 700 bedrifter i perioden 6.–20. november 2019.

Bedriftene er tilfeldig utvalgt med to eller flere ansatte, fordelt på 200 bedrifter i Rogaland, Hordaland og Møre og Romsdal og 100 i Sogn og Fjordane. Respondentene blir spurt om viktige indikatorer som blant annet etterspørsel, sysselsetting, investering og

markedsutsikter de tre foregående månedene og hvordan de forventer at utviklingen skal bli neste halvår. Vestlandsindeksen kan være mellom 0 og 100. Et tall over 50 indikerer at bedriftene har et positivt syn på den økonomiske situasjonen og utviklingen, mens et tall under 50 indikerer pessimisme. For fjerde kvartal 2019 viser Vestlandsindeksen en resultatindeks på 62,3 mot 62,8 fjerde kvartal 2018. Forventningsindeks for fjerde kvartal 2019 63,6 mot 65,6 i fjerde kvartal 2018. Resultatindeksen viser bedriftenes opplevelse av markedssituasjonen de siste tre måneder mens forventningsindeksen viser bedriftenes forventninger til markedssituasjonen de neste seks måneder.

Vestlandsbedriftene er i gang med grønn omstilling

Vestlandsindeksen 4/2019 viser en fortsatt sterk økonomi på Vestlandet. Resultatindeksen ligger rundt 62, på nivå med de siste kvartalene. Dette er over gjennomsnittet siden indeksens oppstart i 2012. Forventningsindeksen faller nær 5 % fra forrige kvartal, til et nivå som er på linje med 2016. Dette indikerer lavere vekstforventninger blant vestlandsbedriftene og viser at vekstforventningene er avtagende fremover. Særlig etterspørselen bremser vekstforventningene.

Bedrifter med høy andel av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet er fortsatt mest tilfreds både med de siste tre måneder, og utsiktene for de kommende seks måneder. Vestlandsbedriftene

melder dette kvartalet om økte kostnader, hvor høyere innkjøpspriser er den dominerende faktoren.

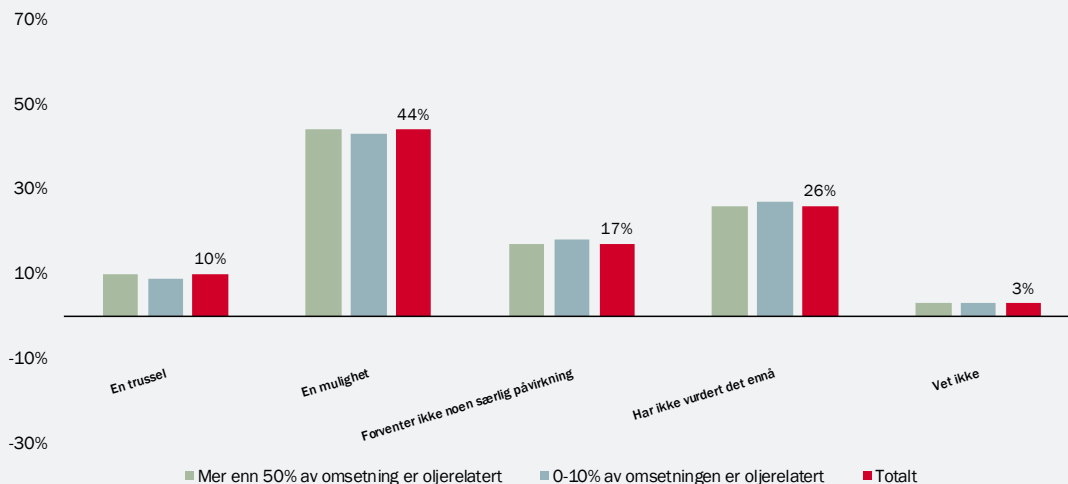
I denne utgaven av Vestlandsindeksen har vi for første gang spurt bedriftene om hvordan de forventer å bli påvirket av det grønne skiftet. Nær halvparten av vestlandsbedriftene ser på det grønne skiftet som en mulighet. Blant bedriftene som ser det som en mulighet har majoriteten allerede startet endringer for å tilpasse seg. Seks av ti bedrifter på Vestlandet er enten allerede i gang med å foreta endringer i tråd med det grønne skiftet eller planlegger å være i gang innen et år.

Det grønne skiftet

En stor andel av vestlandsbedriftene forventer å kunne utvikle bedriften sin positivt gjennom de endringene som det grønne skiftet fører med seg. 44 % svarer at de anser det grønne skiftet som en

mulighet, mens kun 10 % anser det som en trussel. 26 % av bedriftene har enda ikke vurdert hvordan det grønne skiftet vil påvirke dem.

Alt i alt, tror du det grønne skiftet fremover vil representere en trussel for din bedrift, vil det representere en mulighet, eller har dere ikke vurdert dette ennå? Totalt samt for bedrifter med inntil 10% eller mer enn 50% oljerelatert omsetning

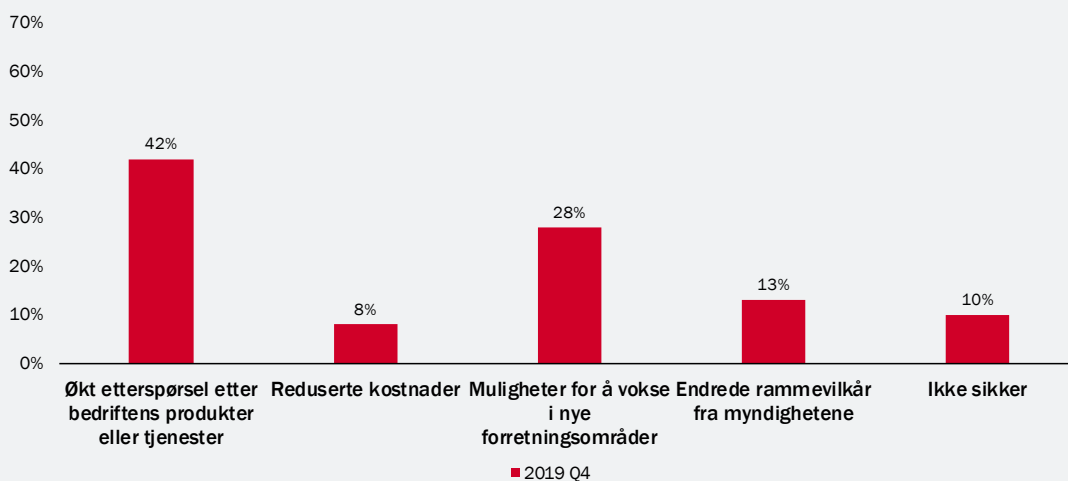

Bedrifter som i stor grad er knyttet til olje- og gassmarkedet ser i like stor grad muligheter i det grønne skiftet som bedrifter i andre næringer. Det kan tyde på at oljenæringen er like omstillingsvillige som andre næringer gjennom de endringene som kan forventes i det grønne skiftet fremover. Bare en liten andel av dem som har høy omsetning mot olje- og gassektoren ser det grønne skiftet som en trussel for bedriften.

Blant bedriftene som ser det grønne skiftet som en mulighet forventer 42 % økt etterspørsel etter bedriftens produkter eller tjenester, mens 28 % ser muligheter for å vokse innen nye forretningsområder.

Blant bedriftene som ser det grønne skiftet som en trussel, er det økte kostnader som forventes å være den største ulempen.

Hva er hovedgrunnen til at du tror at det grønne skiftet vil representere en mulighet for din bedrift?

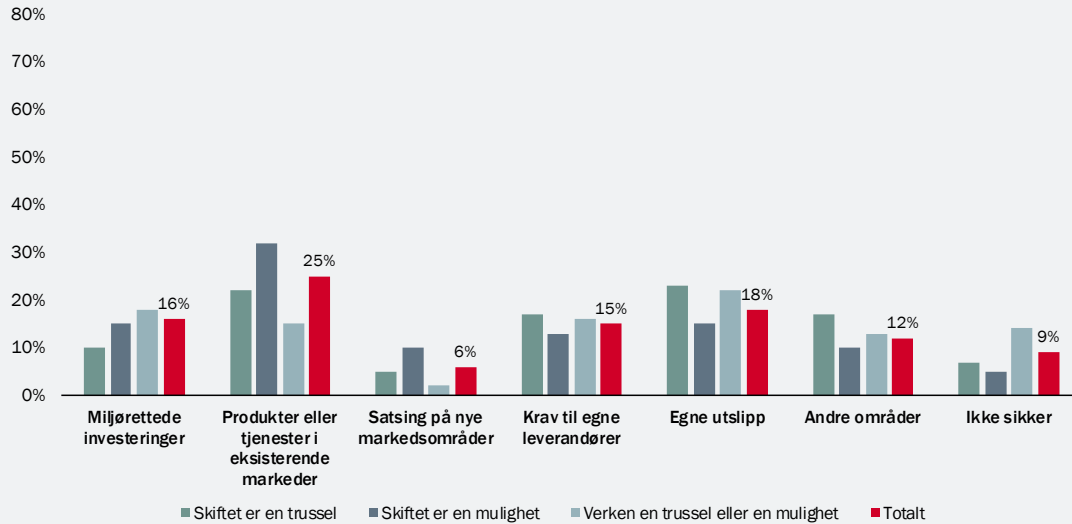

Vestlandsbedriftene er allerede i gang med omstilling

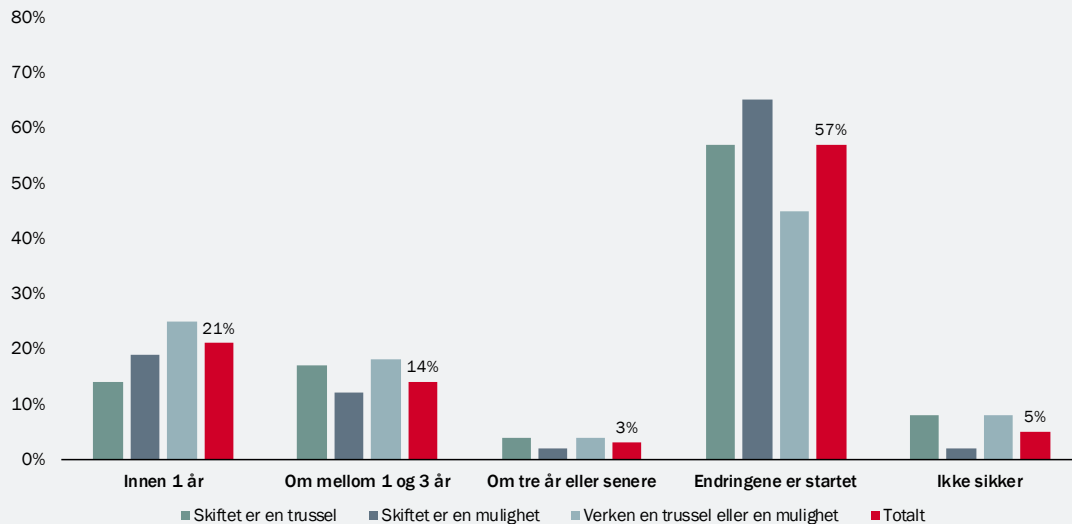
57 % av vestlandsbedrifter som planlegger å gjøre endringer for å tilpasse seg det grønne skiftet har allerede startet. Ytterligere 21 % vil starte innen et år. Det viser at bedriftene allerede er godt i gang med å omstille seg der det er nødvendig eller åpner

seg mulighetsrom. Bedriftene forventer at de største endringene vil skje på produkter og tjenester i eksisterende markeder. Videre følger miljørettede investeringer og kutt av eget utslipp.

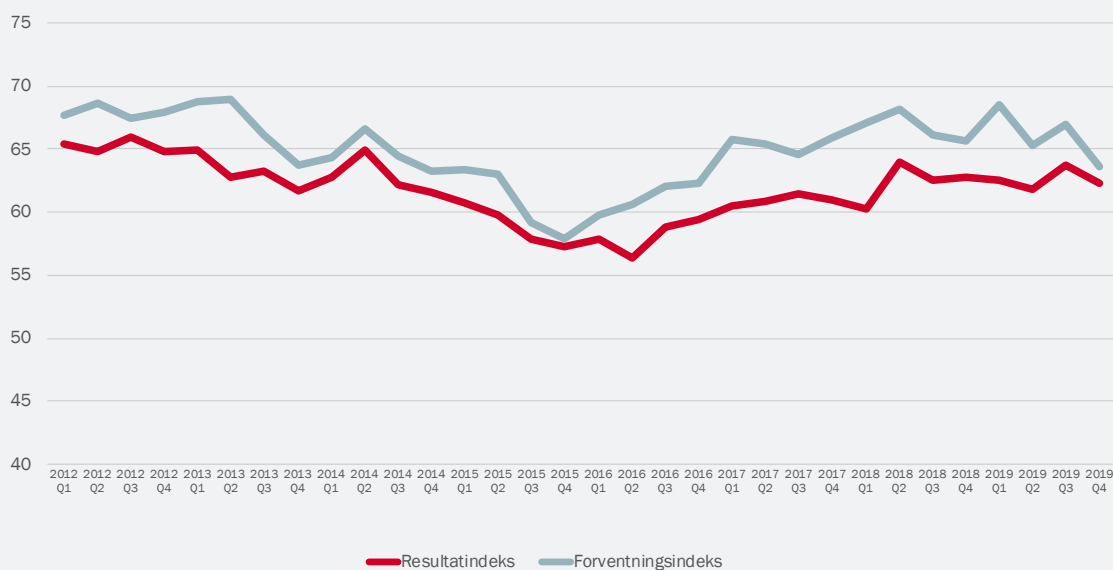
På hvilket område har dere gjort de største endringene?

Når venter dere å starte disse planlagte endringene?

Resultat- og forventningsindeks

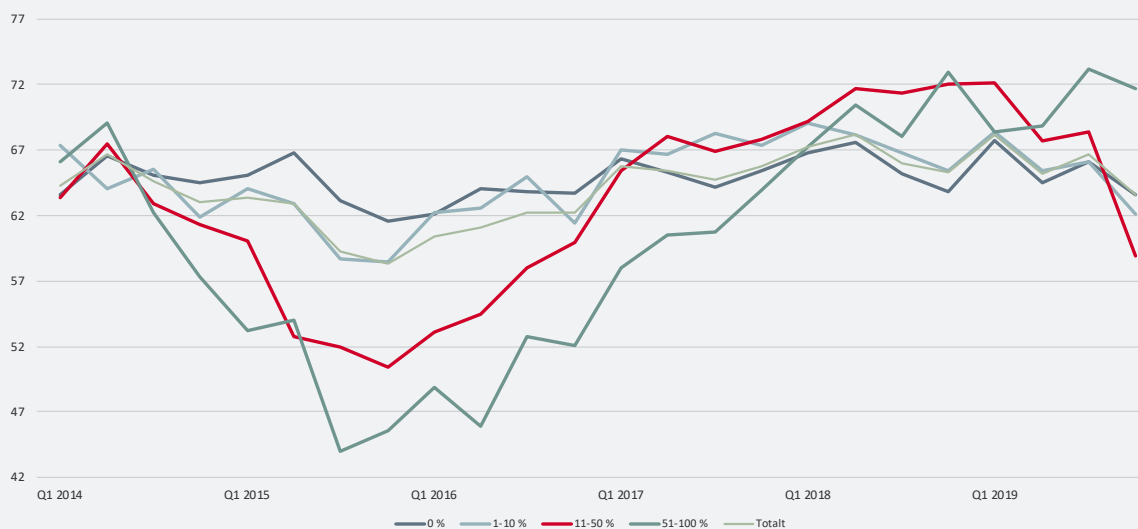

Resultat- og forventningsindeksen

Resultatindeksen viser hvordan bedriftene på Vestlandet har opplevd den økonomiske situasjonen de siste tre måneder. I Vestlandsindeksen for 4. kvartal 2019 går resultatindeksen tilbake fra 63,8 forrige kvartal til 62,3 i inneværende kvartal. Resultatindeksen fortsetter dermed på tilsvarende nivåer som de siste fem kvartalene, uten noen klar trend verken opp eller ned. Dette indikerer en sunn vestlandsøkonomi med stabil vekst og gode resultater. Resultatindeksen dette kvartalet viser sammenfallende utvikling for samtlige regioner. På bransjenivå trekker «shipping, transport og lagring» resultatindeksen opp, mens øvrige næringer faller fra forrige kvartal. Lønnsomhet og investeringer stiger, mens etterspørsel og sysselsetting faller.

Forventningsindeksen viser hvilke forventninger vestlandsbedriftene har for den økonomiske situasjonen de neste seks måneder. I Vestlandsindeksen for 4. kvartal 2019 faller forventningsindeksen tilbake etter forrige kvartals oppgang, fra 66,9 til 63,6. Forventningsindeksen er med dette under sitt historiske gjennomsnitt. Tilbakegangen er bred, og viser seg i alle næringsgruppene i utvalget. Blant regionene er det kun Sogn og Fjordane som har stigende forventningsindeks. Vestlandsbedriftene forventer svakere vekst i etterspørsel og lønnsomhet enn hva de gjorde forrige kvartal, mens forventningene til investeringer og sysselsetting er uendret.

Forventningsindeks etter andel av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet

I forrige Vestlandsindeksen skrev vi at bedrifter med høy eksponering mot olje- og gassrelatert virksomhet aldri hadde vært mer optimistiske. Dette kvartalet opplever disse bedriftene noe tilbakegang. De er imidlertid fortsatt betydelig mer optimistiske til det neste halvåret enn hva bedrifter med lav eller ingen eksponering mot olje- og gassrelatert virksomhet er.

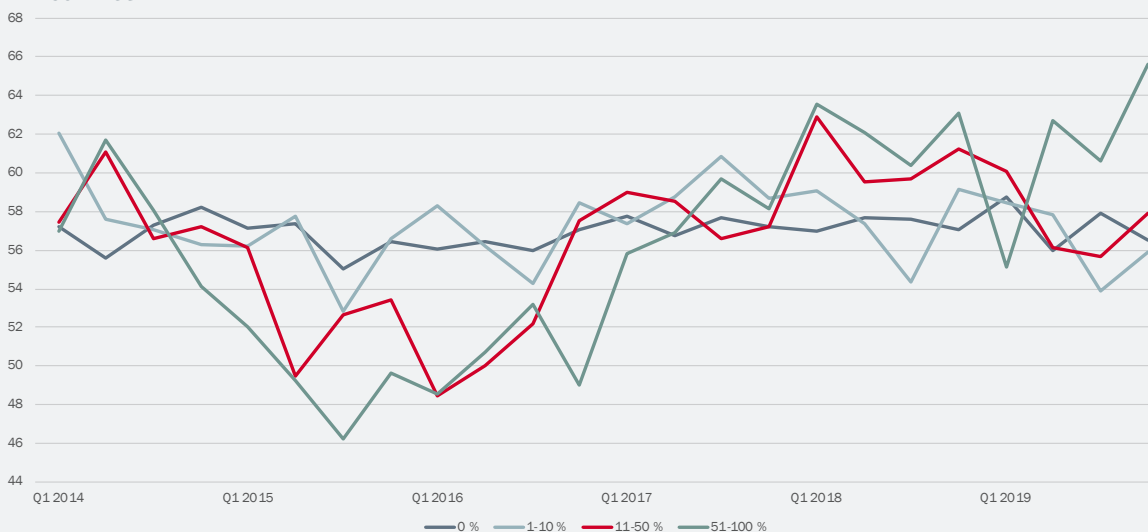
Både resultat- og forventningsindeksen er nær «all time high» for bedrifter med høyest eksponering mot olje og gass. Resultatindeksen er 70 for de med mer enn 50 % av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet, mens den er 61 for skjermet sektor. Forventningsindeksen er tilsvarende 72 og 64.

Rekordhøye investeringsforventninger blant bedrifter rettet mot olje- og gassnæringen

Gjennom 2019 har bedriftene med størst andel omsetning tilknyttet olje- og gassrelatert virksomhet meldt om økt vekst i investeringer, i større grad enn øvrige bedrifter. Dette samsvarer med SSBs oljetelling som forteller om sterk vekst i oljeinvesteringene i 2019. Det kommende halvåret forventer de olje- og

gassrelaterte bedriftene videre økning i investeringer, deres forventningsindeks for investeringer har aldri vært høyere i Vestlandsindeksen. Også når det gjelder etterspørsel, sysselsetting og lønnsomhet, er disse bedriftene mer optimistiske enn øvrige.

Forventningsindeks for investeringer etter andel av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet

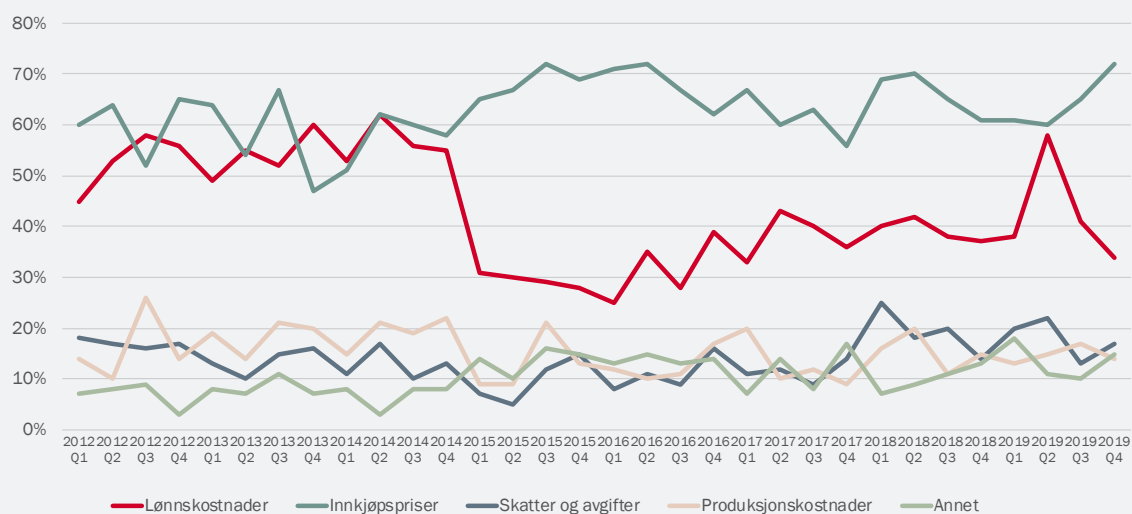

Stigende priser

Vestlandsbedriftene melder om stigende kostnader, hvor høyere innkjøpspriser er den dominerende faktoren. Blant kostnader som har økt og forventes å øke, har innkjøpspriser aldri utgjort en større andel. En plausibel forklaring kan være den brede svekkelsen av kronen gjennom høsten, som gjør importvarer dyrere. Svekkelse av den norske kronen kan få stor betydning for bedrifter som selger eller viderefører importvarer. Det er naturlig å vente at denne økte kostnaden over tid vil gi seg utslag i høyere utsalgs-

priser eller reduserte marginer for disse bedriftene fremover. For eksportbedrifter eller bedrifter som konkurrerer med utenlandske selskaper, kan den svake kronen gi økte marginer og bedre konkurransevilkår fremover. Lønnskostnadene forventes derimot ikke å øke i like stor grad som de har gjort siste kvartalene. Faglært arbeidskraft fortsetter å være den formen for arbeidskraft bedriftene opplever som knappst.

Hvilke kostnader har økt eller forventes å øke?

vestlandsindeks.no

